

máxima
medisch centrum

Coloscopie

Onderzoek van de dikke darm

Vorbereiding met KleanPrep of Colofort

Maag-, darm- en leverziekten

Op..... dag..... om uur

Verwachten wij u op:

Endoscopie behandelcentrum, route 174, **locatie Veldhoven**

Endoscopie afdeling MDL, route 200, **locatie Eindhoven**

Met u is een afspraak gemaakt voor een onderzoek van de dikke darm. In medische termen heet dit onderzoek een coloscopie.

In deze brochure vindt u meer informatie over:

- het onderzoek
- welke aandoeningen kunnen worden opgespoord
- de voorbereiding op het onderzoek
- wat u na afloop kunt verwachten

Coloscopie

Bij een coloscopie bekijkt de endoscopist het slijmvlies (de binnenbekleding) van de dikke darm en eventueel het laatste gedeelte van de dunne darm. Dat gebeurt met een vingerdikke flexibele slang: de coloscoop. Het onderzoek wordt gedaan om eventuele afwijkingen op te sporen die uw klachten of ziekte kunnen verklaren of een eerder gevonden afwijking of aandoening te controleren.

Mogelijke aandoeningen die kunnen worden opgespoord

Divertikels

Divertikels zijn kleine uitstulpingen in de wand van de dikke darm. Meestal geven ze geen klachten, maar ze kunnen wel gaan ontsteken. Dan spreken we van diverticulitis. Dit kan gepaard gaan met koorts, buikpijn, diarree en braken.

Divertikels komen vrijwel niet voor bij mensen die jonger zijn dan 30 jaar, de kans hierop neemt bij het ouder worden toe. Het is normaal ze op oudere leeftijd te hebben.

Poliepen

Dit zijn kleine, meestal goedaardige gezwellletjes, die in de dikke darm voorkomen. Ze kunnen verschillende vormen hebben: plat, bol, de vorm van een paddenstoel of een knop. Ze variëren in grote van enkele millimeters tot enkele centimeters doorsnede. Kleine poliepen geven meestal geen klachten. Als ze groter worden, kan de ontlasting veranderen en kan er bloed bij zitten. Sommige worden op den duur kwaadaardig, daarom is het beter ze te verwijderen.

Darmkanker

Kanker van de dikke darm en de endeldarm komt veel voor, zowel bij mannen als vrouwen. Hierbij gaat het om kwaadaardige gezwellen in de darmwand. Klachten die kunnen optreden zijn: verandering van het ontlastingspatroon, bloed bij de ontlasting en buikpijn. Soms zijn er echter geen klachten. Mensen waarbij dikke darmkanker in de familie voorkomt, hebben een vergrote kans op deze ziekte. Hetzelfde geldt voor mensen met een bepaalde soort darmpoliepen of chronische darmontstekingen. Uw behandelend arts kan u hierover meer informatie geven en met u bespreken of dit in uw geval van toepassing is.

Chronische ontstekingen

De ziekte van Crohn en colitis ulcerosa zijn chronische ontstekingen van de darm. Hierbij kunnen zweertjes en abcessen in de darmwand van de dikke en in de dunne darm ontstaan. Deze ontsteking kan gepaard gaan met (ernstige) diarree, die bloed en slijm kan bevatten. Er zijn periodes zonder klachten, tot het moment dat de ontsteking weer opvlamt. De oorzaak van deze ziekten is niet bekend. De ziekte van Crohn en colitis ulcerosa ontstaan meestal tussen het 15e en 30e levensjaar.

De voorbereiding op het onderzoek

IJzertabletten

Gebruikt u ijzertabletten, dan moet u daar (in overleg met uw behandelend arts of maag-, darm- en leververpleegkundige) zeven dagen vóór het onderzoek mee stoppen. IJzertabletten maken het goed schoonspoelen van de darm moeilijker en kleuren de ontlasting zwart waardoor het zicht van de arts bij het onderzoek belemmerd wordt.

Stoornis van de bloedstolling

Als u een stoornis van de bloedstolling heeft, is het belangrijk dit ruim voor het onderzoek te melden aan uw behandelend arts en/of de verpleegkundige.

Bloedverdunnende middelen en NSAID's

Als u bloedverdunnende middelen gebruikt, is het belangrijk dit bij het afspreken van het onderzoek te melden aan uw behandelend arts en/of de verpleegkundige. Voorbeelden van deze geneesmiddelen zijn: acenocoumarol, fenprocoumon (Marcoumar), copidogrel (Plavix) of acetylsalicylzuur. Het kan zijn dat u het gebruik van deze geneesmiddelen tijdelijk moet aanpassen. Overleg dit met uw behandelend arts en breng de trombosedienst hiervan op de hoogte. Hetzelfde geldt voor NSAID's (bijvoorbeeld diclofenac, ibuprofen).

Overige medicijnen

Als u 's morgens medicijnen gebruikt, vraag dan aan uw behandelend arts hoe u dit kunt aanpassen. Als u diabetes (suikerziekte) heeft, vindt u meer informatie op het inlegvel in deze folder.

Medicijnen kunnen, door het laxeren minder werken.

Let op! Dit geldt ook voor de (anticonceptie)pil. Vrouwen die deze vorm van anticonceptie gebruiken, adviseren wij dringend om de volgende menstruatie aanvullende anticonceptie toe te passen.

Dieet en laxermiddelen voor schone darmen

Het onderzoek kan alleen goed uitgevoerd worden als uw dikke darm helemaal leeg is. Daarom moet u op de dag vóór het onderzoek beginnen met een speciaal dieet en laxermiddelen.

Vorbereiding met KleanPrep of Colofort

Als u bent opgenomen in Máxima Medisch Centrum begeleidt de verpleegkundige u tijdens de voorbereiding. De tijden waarop u de drank drinkt, kunnen dan iets afwijken.

Dieet en laxerdrank op de dag vóór het onderzoek

Op de dag vóór het onderzoek gebruikt u een licht ontbijt en een lichte lunch. U mag wit brood, knäckebröd en/of beschuit gebruiken met mager beleg (rookvlees, jonge kaas, honing of vruchtenhagel). Alle dranken zijn onbeperkt toegestaan tot 17.00 uur, daarna gebruikt u alleen nog de laxerdrank of andere heldere dranken. Heldere dranken zijn: water, thee, sportdranken, bouillon, appelsap of andere heldere vruchtensappen, heldere dranken met en zonder koolzuur.

Vermijd cola, cassis en ander rood gekleurde dranken.

Drink niet te veel suikervrije (light) dranken. Omdat u niet mag eten is het belangrijk dat u voldoende suikers en zout binnen krijgt. Extra suiker kunt u nemen in de vorm van waterijsjes (geen rode) of druivensuiker.

Let op: Vanaf het moment dat u de laxeerdrank gaat drinken mag u niet meer eten. U mag alleen nog heldere dranken drinken. Na verloop van tijd moet u vrij plotseling en vaak naar het toilet. U kunt daarom het beste in de buurt van een toilet blijven.

Instructies voor het gebruik van KleanPrep of Colofort
Graag onderstaande instructies volgen en niet die van de bijsluiter.

U heeft van uw arts een recept gekregen voor 4 zakjes KleanPrep of Colofort, die u bij de apotheek kunt halen. Omdat deze drank niet wordt opgenomen door de darm, zorgt de drank dat de darm leeg wordt gespoeld en 'schoon' is voor het onderzoek. Op de voorgeschreven tijden doet u de inhoud van een zakje in een maatbeker en voegt u een liter kraanwater toe. U sluit het deksel en schudt totdat het poeder volledig is opgelost.

U drinkt de KleanPrep of Colofort vanaf 17.00 uur als volgt:

Tussen 17.00 en 18.00 uur de eerste liter

Tussen 18.00 en 19.00 uur de tweede liter

Tussen 19.00 en 20.00 uur de derde liter

Dieet en laxeerdrank op de dag van het onderzoek

Op de dag van het onderzoek gaat u door met de voorbereiding. U mag dus geen ontbijt gebruiken.

U drinkt de KleanPrep of Colofort op deze dag als volgt:

4 uur vóór het onderzoek drinkt u de vierde liter ook weer in 1 uur tijd. Ook als de 'ontlasting' de avond voor het onderzoek helder is, dient deze liter gedronken te worden.

Ook nu mag u na het drinken van de laxeerdrank niet meer eten. U mag alléén nog heldere dranken gebruiken tot 2 uur voor het onderzoek. Twee uur voor het onderzoek niets meer drinken. Uiteindelijk is uw ontlasting waterdun en helder geel.

Tips voor smaakverbetering van de laxeerdrank

- Drink het ijskoud uit de koelkast of voeg ijsklontjes toe.
- Drink het met een rietje, zodat de vloeistof wat verder in de keel komt.
- Voeg een beetje citroensap toe.
- Voeg een beetje kunstmatige zoetstof in poedervorm toe, bijvoorbeeld Natrena of Canderel.
- Voeg een klein scheutje Spontin of Roosvicee toe. Dit zijn limonadesiropen die weinig suiker en geur-, kleur- of smaakstoffen bevatten.
- Vervang de helft van het water door appelsap.
- Gebruik tussendoor kauwgom.

Verdoving tijdens het onderzoek

Met u is afgesproken dat het onderzoek plaatsvindt:

- ZONDER 'roesje'. U kunt verder lezen vanaf 'Het onderzoek' op bladzijde 8.
- MET 'roesje'. U kunt gewoon verder lezen.

Een 'roesje' tijdens dit onderzoek

Door het roesje is het voor u gemakkelijker om het onderzoek te ondergaan. Het vermindert uw ongemak, angst en eventuele pijn en daardoor verloopt het onderzoek meestal gemakkelijker. Voor aanvang van het onderzoek willen wij van u weten wie u naar huis brengt en het telefoonnummer van deze persoon noteren. U mag naar huis met openbaar vervoer of een taxi als u begeleid wordt. Als u niet onder begeleiding naar huis kunt, zijn wij genoodzaakt het onderzoek zonder roesje te laten plaatsvinden.

Vorbereiding op het onderzoek

U krijgt een infuusnaaldje in uw arm. Hierdoor dienen we een slaapverwekkend en/of een pijnstillend medicijn toe. Sommige mensen vallen hierna in slaap, anderen blijven wakker. Het plastic naaldje blijft tijdens het onderzoek in uw arm. Heeft u een C-pap apparaat, breng deze dan mee naar het onderzoek.

Tijdens het onderzoek

Omdat u door de verdoving minder diep kunt gaan ademen, bewaken we tijdens het onderzoek uw hartslag, het zuurstofgehalte van uw bloed en eventueel uw bloeddruk. Als het zuurstofgehalte daalt, vraagt de verpleegkundige u om een paar keer diep door te ademen. Als het nodig is, krijgt u door een slangetje in uw neus extra zuurstof.

Na het onderzoek

Na het onderzoek brengen we u naar een uitslaapkamer. Hier blijft u tot u goed wakker bent. Voordat u naar huis gaat, verwijderen we het infuusnaaldje.

Bijwerkingen en mogelijke complicaties

Een bijwerking van de verdoving kan zijn dat u na het onderzoek nog enkele uren suf bent. Mogelijk vergeet u het onderzoek en de uitslag. In zeldzame gevallen ontstaan problemen met de ademhaling of de hartfunctie. Bij 1 op de 1000 patiënten kan het hartritme onregelmatig worden. Deze problemen zijn meestal goed te behandelen. Eventueel kunnen medicijnen worden gegeven om het effect van het slaapverwekkende middel ongedaan te maken.

Naar huis na een roesje

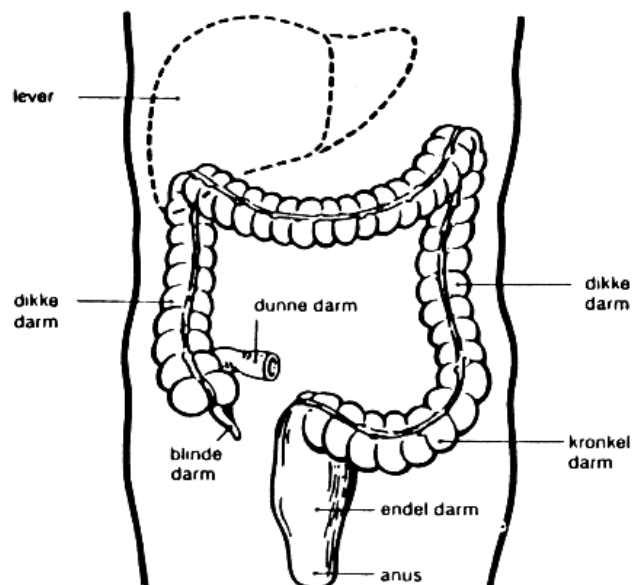
Het is mogelijk dat u een late slaapreactie krijgt. Die is direct na het onderzoek nog niet aanwezig. Ook het geheugenverlies kunnen we direct na het onderzoek niet altijd beoordelen. Voor uw eigen veiligheid staan wij daarom niet toe dat u alleen naar huis gaat met de auto, het openbaar vervoer of de taxi. Zorg ervoor dat iemand u ophaalt en naar huis brengt.

Het is niet verstandig om op de dag van het onderzoek belangrijke beslissingen te nemen of belangrijke transacties te doen. Dit in verband met het mogelijke geheugenverlies. Zorg dat u géén gevaarlijke machines hoeft te bedienen en gebruik geen alcoholische dranken. Alcohol kan het versuffende effect van de verdoving versterken.

Het onderzoek

Bij het begin van het onderzoek ligt u op uw linkerkzij. Via de anus brengt de arts de colonoscoop in de endeldarm. De scoop wordt geleidelijk steeds verder in de darm opgevoerd. Om de darm te ontplooien en goed zicht te krijgen, wordt lucht in de darm geblazen. Dit kan krampen veroorzaken. Ook kan een gevoel van aandrang optreden. Geneert u zich niet om de ingeblazen lucht te laten ontsnappen. Als u dit ophoudt, kunnen de krampen toenemen. Tijdens het onderzoek kunnen we u vragen om op uw rug of rechterzij te gaan liggen.

Soms vraagt de arts de verpleegkundige met de handen op bepaalde plaatsen van uw buik te drukken. Dit is bedoeld om de pijn van het opvoeren van de endoscoop te verminderen. De coloscoop wordt tot aan het begin van de dikke darm opgevoerd. Soms wordt ook in het laatste stukje van de dunne darm gekeken. Tijdens het terugtrekken van de endoscoop inspecteert de arts het slijmvlies. Van afwijkende gebieden wordt tijdens het onderzoek een stukje weefsel (een biopt) weggenomen. Dit is niet pijnlijk maar kan wel wat bloedverlies veroorzaken. Poliepen kunnen tijdens het onderzoek worden verwijderd. Een lusje van metaaldraad wordt dan als een lasso om de poliep gelegd. Kleine poliepjes worden met een happertje opgepakt. Daarna zet de arts een elektrisch stroompje op de lus of het happertje, waardoor de poliep van de darmwand loslaat. Ook dit is niet pijnlijk. De verwijderde stukjes kunnen worden opgestuurd voor microscopisch onderzoek.

Figuur 1 Schematische tekening van de dikke darm

Duur van het onderzoek

De voorbereiding duurt 5 minuten. Het onderzoek zelf neemt ongeveer een half uur in beslag. Wanneer tijdens het onderzoek ook poliepen worden verwijderd, kan het langer duren.

Mogelijke complicaties

Een coloscopie is over het algemeen een veilig onderzoek. Gemiddeld treedt per 1000 onderzoeken 2 keer een serieuze complicatie op. Wanneer poliepen worden verwijderd of andere behandelingen tijdens het onderzoek worden uitgevoerd, neemt de kans op complicaties toe.

Bloeding

Vooral bij het verwijderen van poliepen kan een bloeding optreden in het wondgebied. Die kan meteen tijdens het onderzoek optreden, maar ook nog 1 tot 14 dagen daarna. Over het algemeen is geen behandeling nodig en stopt de bloeding spontaan.

Perforatie

Soms kan tijdens het onderzoek een scheurtje of gaatje (perforatie) in de darmwand optreden. De kans neemt toe als:

- de darm ernstig ontstoken is;
- er veel uitstulpingen (divertikels) zijn;
- sprake is van een vernauwing;
- tijdens het onderzoek een behandeling plaatsvindt.

Bijvoorbeeld als een poliep verwijderd wordt. De belangrijkste klacht die hierbij optreedt is buikpijn en later koorts.

In enkele gevallen vereist een complicatie een ziekenhuisopname of zelfs een operatie. In 5 tot 10% van de gevallen lukt het niet om het begin van de dikke darm te bereiken en kan dus niet de hele dikke darm geïnspecteerd worden. Zo nodig spreken we een aanvullend onderzoek met u af.

Na het onderzoek kunt u pijnklachten ervaren, meestal als gevolg van krampen door de ingeblazen lucht. Deze klachten nemen snel af, wanneer u de lucht laat ontsnappen.

Als reactie op de pijn tijdens of na het onderzoek kan een zeer trage hartslag optreden waarbij u kunt 'flauwvallen'.

De uitslag

De uitslag van het onderzoek krijgt u van uw behandelend arts die het onderzoek heeft aangevraagd.

De uitslag van het weefselonderzoek is niet meteen beschikbaar.

Na het onderzoek

Wanneer u bent opgenomen in het ziekenhuis gaat u terug naar uw afdeling om te herstellen. Bij een poliklinisch onderzoek gaat u na het onderzoek enige tijd naar de afdeling dagbehandeling of naar de uitslaapkamer op de endoscopie afdeling om daar bij te komen van het onderzoek en de verdoving. Als u geen verdoving hebt gekregen en u hebt het

onderzoek goed verdragen, kunt u na het onderzoek meteen naar huis.

Wanneer u na thuiskomst plots hevige buikpijn en/of koorts (boven de 38 ° C) krijgt, moet u direct contact opnemen met de endoscopieafdeling of met de spoedeisende hulp.

Wanneer bipten zijn genomen of poliepen zijn verwijderd, kunt u een klein beetje bloed verliezen via de anus. Hierover hoeft u zich geen zorgen te maken. Wanneer dit bloedverlies echter toeneemt of zich in korte tijd herhaalt, moet u contact opnemen met de functieafdeling. Buiten kantooruren belt u met de afdeling spoedeisende hulp. Wanneer u in het ziekenhuis bent opgenomen, waarschuwt u de verpleegkundige bij pijnklachten of bloedverlies.

Handige telefoonnummers

	Eindhoven	Veldhoven
Endoscopie afdeling tot 17.00 uur	(040) 888 63 50 Keuze 2	(040) 888 63 50 Keuze 2
Spoedeisende hulp		(040) 888 88 11
Maag-, darm- en leververpleegkundige	(040) 888 63 50 Keuze 1	(040) 888 63 50 Keuze 1
Polikliniek maag-, darm,- en leverziekten	(040) 888 63 50 Keuze 1	(040) 888 63 50 Keuze 1

Wilt u niet vergeten:

- Bij ieder bezoek en/of behandeling uw servicepas mee te nemen?
- Een nieuwe servicepas te laten maken als uw gegevens zijn gewijzigd?
- Bij verhindering contact op te nemen met de endoscopie afdeling en/of de secretaresse van de aanvragend arts?

Tot slot

Heeft u voorafgaande aan het onderzoek nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de arts die het onderzoek voor u heeft aangevraagd. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen dan kunt u de endoscopie afdeling bellen of de maag-, darm- en leververpleegkundige.

Hoe tevreden bent u over uw arts, specialist of ziekenhuis?
Geef uw mening over MMC op ZorgkaartNederland.nl

Máxima Medisch Centrum
www.mmc.nl

Locatie Eindhoven:
Ds. Th. Fliednerstraat 1
Postbus 90 052
5600 PD Eindhoven

Locatie Veldhoven:
de Run 4600
Postbus 7777
5500 MB Veldhoven

De informatie in deze folder is van algemene aard en is bedoeld om u een beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In uw situatie kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze folder is dan ook slechts een aanvulling op de specifieke (mondelinge) voorlichting van uw specialist of behandelaar.